

Тарко Снот-Алп

ФИЛОСОФЪТ

Или как Меясу опита да стане Кингсли

ВТОРА КНИГА

диалог

София, 2024

Вдъхновен от Яко Хинтика (и близките му
Илка Нинилуото, Вейко Рантала, Симо Кнутила)

Tarko Snot-Aalp

FILOSOFI

Suomalainen Filosofinen Seura, Vantaa, 2023

© Издателство „Изток-Запад“, 2024

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Евгения Симиле, превод, 2024

© Румяна Дамянлиева, оформление на корицата, 2024

ISBN 978-619-01-1498-7

Тарко Снот-Алп

ФИЛОСОФЪТ

Или как Меясу опита да стане Кингсли

ВТОРА КНИГА

Превод от фински
Евгения Симиле

(g) Или Джоунс има форд, или Браун е в Бостън.

(h) Или Джоунс притежава форд, или Браун е в Барселона.

(i) Или Джоунс притежава форд, или Браун е в Брест-Литовск.

Едмънд Гетие,

„Знание ли е обоснованото истинно убеждение?“

Едно от най-величавите прозрения, които ни споделя Платоновият Сократ, е това, че питането – напълно в противоположност на разпространеното мнение – е много по-трудно от отговарянето.

Ханс-Георг Гадамер,

„Истина и метод“

СЪДЪРЖАНИЕ

Продължение на разговора – Философът е добър човек (през повечето време).....	7
Проблематизиране на фигурата на Чужденеца	11
Същността/есенцията на екзистенцията/съществуването на Тарко	23
Как Кантен [Меясу] опита да стане в крайна сметка Крис [Кингсли].....	26
Парите като репрезентация на силата.....	36
Хуманизъм ли е киберализмът?	39
Вмятане тук-там на язвителен <i>времизъм</i>	45
Същински разговор за това кой би трябвало да се нарича философ	49
Прилики между Платон и Чужденеца	52
Аргументът на бебето	60
Уж има отворено общество ли?	66
Що е Затъмнение?	72
Какво е това – философията?.....	76
Митът за интерсубективността	81
От онтология към хонтология, или Закон за включеното трето.....	84
Брадата на Платон не е спряла да расте	90
Поети ли са аналитичните философи?	94
Аз съм... Шаман ли съм?.....	101

Как пада надолу в епохите философията, за да стигне отново до Идеите	103
Философията била, казват, най-близката до лудостта... ..	107
Философията е оксиморон	113
„Новото“ петделение на властта, в различие от „старото“ на Шарл [дьо Монтескьо].....	116
Тематизиране на свободата	121
Човекът – обект на кибернетика.....	126
Седемте определения на философа.....	128
Тайната вечеря на Питър [Стросън].....	132
Продължение на определенията за философа.....	139
Чужденецът се възползва и от Лудвиг [Витгенщайн]	141
Езикът е заговор.....	147

ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА РАЗГОВОРА – ФИЛОСОФЪТ Е ДОБЪР ЧОВЕК (ПРЕЗ ПОВЕЧЕТО ВРЕМЕ)

Чужденецът, Сократ, Жак, Младия Жак,
Ричард, Младия Ричард, Младия Мишел.

СОКРАТ: Философът е добър човек.

Мл. МИШЕЛ: Ако питаш жена ти Ксантипа обаче, Сократе, така ли е?

СОКРАТ: През повечето време беше така, драги приятелю. Може би не винаги, но като цяло – философът е добър човек по-скоро.

Мл. Жак: Фалогоцентризъм до безкрай.

Чужденецът: И все пак – философът е по-скоро добър човек.

Мл. МИШЕЛ: Така да бъде.

Чужденецът: Спомням си, Сократе, как не ми беше никак лесно в „Държавата“ да предам подобни твои размисли.

СОКРАТ: Относно философа ли?

Чужденецът: Относно репрезентацията на философа. Чуй:

„– Отговори сега с да или не: кого ние смятаме за желаещ нещо: дали този, който желае цялото от желаното, или този, който желае една част, а друга не желае от предмета на желанието?

– Който желае цялото – отговори той.

– Нали и за философа ще кажем, че той обича мъдростта, но не една или друга част от мъдростта, а цялата?

– Вярно.

– И още: „този, който силно желае да вкуси от всяко знание и с удоволствие отива да се учи и в това отношение е ненаситен, него с право ще наречем философ.“ Както казваш ти, Сократе, докато в държавите не започнат да царуват философи и докато държавната власт и философията не се слеят в едно, няма да настъпи край на злините за държавите и за човешкия род.

Мл. Мишел: Ами, ето Джудит [Бътлър] тъкмо това прави с *джендъра* и с Истанбулската конвенция, където пише, че „пол“ означава социално изградени роли.

Чужденецът: Кой ти каза, че Джудит е философ?

Мл. Жак: Много повече от теб е философ тя, страннико.

Чужденецът: Надявам се да не си прав.

Сократ: Съмняваш ли се?

Чужденецът: Със сигурност.

Мл. Жак: Ти по-съмняващ се и от дуелиста дуалист Рене [Декарт] ще се изтипосаш!

Ричард: Но, ако ти, чужденецо, наистина си бил Мартин [Хайдегер] в миналия си живот, както твърдиш, значи би трябвало да си съгласен с мен, защото Мартин, както вече казах, беше назоваващ философ; понеже заедно с Джон [Дюи] и Лудвиг [Витгенщайн] осмиваха класическата представа за човека.

Сократ: Коя е тя?

Ричард: Представата, съдържаща систематичната философия, търсенето на универсална съизмеримост в някакъв определен речник. Както и съм написал: „Великите систематични философи са конструктивни и предлагат доказателства. Великите назоваващи философи се противопоставят и предлагат сатира, пародия, афоризми.“

Чужденецът: Допускаш, че не съм те чел ли?

Ричард: Нима?

Чужденецът: Освен това и си написал: „Великите систематични философи, подобно на великите учени, строят в името на веч-

ността. Великите назидаващи философи разрушават в името на своето поколение.“

РИЧАРД: Наистина съм впечатлен от мнемоничната ти техника. Дори аз съм забравил какво съм писал. А ти сега ми го припомни.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Да, но не си ме разбрал правилно, тоест изцяло, Ричард – от времето, когато бях Мартин [Хайдегер]. В крайна сметка аз осъзнах, че само Бог може да ни спаси. Затова и се завърнах за трети път като занимаващ се с философия, за да проведа диалог с вас, събралите се тук разрушители.

Мл. РИЧАРД: Творчески разрушители.

РИЧАРД: Тоест чужденеца иска да ни разруши, така излиза. Значи продължава да е назидателен философ!

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Делението ти на систематични и назидателни философи не е коректно, Ричард [Рорти].

РИЧАРД: А какво е точното деление?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Още когато бях Платон съм го казал. Няма деление. Стремещият се към идеала за философ се стреми само и единствено към идеята за философ. Ако не върви по пътя към идеала за философ, значи е софист.

Мл. ЖАК: По ми харесва да съм софист.

Мл. МИШЕЛ: Ти си софист и не разбирам защо се буташ в Канона.

ЖАК: Всички тук, „хора с име“, без тоя безименен странник, сме софисти явно.

РИЧАРД: Дали не прихвана тия глупости, Жак, от чужденеца?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: В момента се показвате като шамани. Ето и Ричард само заклинания хвърля, не и аргументи.

СОКРАТ: В смисъл?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: „В смисъл“, ето Ричард. Казва „глупости“ и край. Прави се, че търси разговора, но в действителност бяга от разговора.

РИЧАРД: Ако виждаме целта на философията в продължението на разговора, ако смятаме, че мъдростта се състои в способността да се поддържа разговор, това означава да виждаме в човешки-

те същества генератор на нови описания, а не нещо, което има надеждата някога да опишем съвсем точно.

Чужденецът: Значи, ти твърдиш, че целта на философията не е истината. Тогава защо да продължаваме разговора? Това е абсурдно.

СОКРАТ: Предлагам да изясним това, което наричаш абсурдно.

Чужденецът: Но и се завърнах също така, Сократе, защото „крайнолевите“ софисти отново започнаха да взимат надмощие.

СОКРАТ: Кои именно?

Чужденецът: Дори Младият Мишел [Фуко], пък и Джудит [Бътлър], Херберт [Маркузе], Ричард [Рорти], троцкисти и лявохегелианци са момнителни.

РИЧАРД: Прекаляваш.

СОКРАТ: Философът не е фосил, ако че опитват да ни измамат, че философът бил фосил, не, не е.

Чужденецът: Именно. Завърнах се да ви предупредя – че душа има, колкото и да се опитват да я омаловажат.

СОКРАТ: Искрено се надявам, млади приятелю, че няма да си останеш чужденец в нашия свят.

Мл. РИЧАРД: Той е.

Чужденецът: Чужденец?

Мл. РИЧАРД: Разбира се.

Чужденецът: Млади Мишел, заради твоето „Голямо затваряне“, затвориха света по време на измислената пандемия от Ковид-19. Ти стана вдъхновителят. Затова се върнах, да дам надежда на човека, да не се отчайва, че кибералите са взели временен превес.

Мл. Жак: Войната на собствените имена следва идването на чужденеца и това не е изненадващо.

ПРОБЛЕМАТИЗИРАНЕ НА ФИГУРАТА НА ЧУЖДЕНЕЦА

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Ето, интерпретативният антрополог Клифърд [Гитърц] и жена му не ги приемали дълго време местните на остров Бали, те били като невидими. Не щеш ли обаче станало извънредно събитие, в което те реагирали като местни, а не като чужди и веднага ги припознали местните. Тоест понякога парадоксално ставаш „свой“, като се прославиш като чужд, като неприобщим бунтар и революционер. Аха, казват – това е Чужденецът. Тоест има разлика между един, който е познат като Чужденеца и чужденеца изобщо.

Мл. МИШЕЛ: Ти сега си чужденец, който се стреми към групата ли, както е при Алфред [Шютц]? Или си чужденец, отбягващ групата? Както е при Албер [Камю]. А може би си средният вариант на чужденеца, в смисъла на Младия Георг [Зимел], тоест да си едновременно пълноправен член на групата, а и да си „извън“ и „срещу“?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Един вид – да не съм бродещия, който днес идва, пък утре си отива, а да съм този, който днес идва, утре остава, така ли?

Мл. МИШЕЛ: Така. Така.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Аз съм чужденец, който идва, за да остане и после пак да си отиде, след един достойно изживян живот, за да се завърне отново с друг *corpus* Жан-Люк [Нанси], както би се изразил, с друга реинкарнация.

Мл. РИЧАРД: Ето пак станахме свидетели на изумително изхвърляне.

Жак: Турбулентно вихрени протуберанси.

Чужденецът: Но съм чужденец най-вече в смисъла на Платон, като нетукашен, като елеатец например, макар да не съм елеат, а да съм пътешественик във времето.

Ричард: Пътешественик във времето?!

Сократ: Явно е така.

Ричард: Ало, Сократе от Алопеке, ало, ало, чуваш ли какво ти плещи този?

Сократ: Чувам, отлични Ричард!

Ричард: И?!

Сократ: Не се опитвай да ме скараш с чужденеца, с когото току-що станахме приятели, а и по-рано не бяхме врагове.

Ричард: Какво говориш, Сократе? Ти ли изрече такива думи?

Сократ: Не вярваш ли, Ричард?

Ричард: За бога, не, разбира се.

Сократ: В името на Зевс, да не би пък Младият Мишел [Фуко] да беше той, който рече тия думи? Или Младия Ричард [Докинс]? Не мога да си спомня.

Ричард: Младия Мишел и Младия Ричард биха ли могли?

Сократ: Но това все пак съм сигурен, че нито Младия Мишел, нито Младия Ричард беше той който го рече. Да не би пък някой от висшите да е бил там и да го е изрекъл?

Чужденецът: Да, за бога, Сократе! Според мене сигурно някой измежду висшите, и то от най-висшите, както съм писал още докато бях Платон.

Ричард: Тази играчка, която се съгласихме да играем, ми изглежда все по-безумна. Моля ви да я спрем!

Мл. Мишел: Виждам, Ричард [Рорти], че и при теб, както Сократ се изказва в „Горгий“, дойде „присъпът на безсилието“.

Ричард: В никой случай!

Мл. Мишел: Аз все пак ще продължа да играя още малко тази играчка. Ще изчакам да чуя какви още нелепици е способен да наговори Чужденеца.

Чужденецът: Нека си припомним следователно какво беше казал Сократ в „Теетет“.

Мл. Мишел: За учудването?

Чужденецът: Схватлив си, Млади Мишел. Добре ме цитираш.

Мл. Мишел: Защо теб да цитирам, чужденецо?! Хайде, добре. Обещах да те изтърпя още малко.

Чужденецът: Защото си по-скоро философ, Млади Мишел! Защото си удивен. Удивлението. Именно то е началото на философията, писах като бях Платон посредством думите на Сократ, в „Теетет“, същия диалог, където е и прочутата история за Талес и тракийката.

Мл. Мишел: Изцяло знам къде! Според Лев [Шестов] обаче отчаянието е началото на философията.

Мл. Жак: Аз философствам само, когато се страхувам.

Чужденецът: Аугусто [дел Ноче] отстоява позицията, че чувствителността към проблема с насилието е това, което отличава истинските философи от академичните философи.

Сократ: Благороден човек ще да е този Аугусто.

Чужденецът: Разбира се. Истинският философ никога не би станал съучастник на насилието и на злото, нали, Сократе?

Сократ: Не би, не би.

Чужденецът: Не би толерирал и репресивна толерантност на един Херберт [Маркузе].

Мл. Ричард: Но тогава не става ли именно съучастник на насилието, след като не толерира толерантността?

Чужденецът: Не.

Мл. Ричард: Защо?

Чужденецът: Защото не толерира не толерантността, а репресивната толерантност, насилническата така наречена толерантност, която няма нищо общо с толерантността, но има общо с тиранията. Безграничната толерантност води до смърт на всеки организъм – бил той индивидуален или обществен. Отвореното общество на Карл [Попър], доведено до радикализъм, причинява чисто и просто мрак и смърт. Порези се и бъди толерантен към изтичането на кръвта си.

Мл. РИЧАРД: С примера с кръвта съм съгласен.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Но аз смятам, че в първоосновата на философията е удоволствието.

Мл. ЖАК: Дори, когато се страхуваш?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Да.

ЖАК: Изпитването на удоволствие от страха говори за потиснатата сексуалност. Ето, четенето на ужаси е удоволствие, би казал Хауърд [Лъвкрафт].

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Така ли е?

ЖАК: Така е. А удоволствието от четенето на философски текстове и писането на такива в крайна сметка, какво е? Удоволствието от философстването на маса с приятели, опиянени от напитки, вино, да речем, изискано уиски, хубави пури, какво е? Удоволствието от събирането с хора, с които ти е приятно да говориш, какво е?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: За теб съм чул, че си митичен продуцент на желанието, Жак [Лакан], с твоя прословут *jouissance*.

ЖАК: Философията действително е *jouissance*, върховно наслаждение, оргазъм. Но толкова върховно удоволствие, че да те заболчи чак. Хубаво до болка. Това е истинската философия. Затова мразя философията.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Марк Тулий [Цицерон] написа: едва ли може да се изкаже похвала по достойнство на философията за това, че ако човек ѝ се подчини, може да прекара без притеснения всеки период от живота си.

СОКРАТ: Да.

ЖАК: Казахме, *jouissance*!

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Съблазнител си ти, съблазнител.

Мл. ЖАК: И върл любител на криви пури.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Придоби скандалната някога картина на Гюстав [Курбе] „Произход на света“.

ЖАК: Вече го казахме това за картината, нали?

СОКРАТ: Кое ѝ е скандалното на тази картина?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Сега вече не минава за скандална, но преди време беше.

ЖАК: Какво значи „скандална“?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Изкусителската в същината ти природа, Жак, е описана чудесно от не две или пет забавни статии.

ЖАК: Жалко за теб, страннико. Създаде ми впечатление в началото на по-умен мъж, отколкото са думите ти сега. Тъкмо бях започнал да ти симпатизирам, а ти ме разочароваш.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Аз, естествено, не бих бил толкова придирчив към теб. Разбирам те отлично, Жак, или поне така смятам.

ЖАК: Е, да, Ноам [Чомски], ми беше направил описание, че едва ли не съм забавен и напълно съзнателен шарлатанин.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: А ти не си ли?

ЖАК: Може и да съм, чужденецо, но няма смисъл да ми хвалиш точно на мен Ноам, прокламирания бунтар, който на битово ниво е най-обикновен опортюнист чревоугодник, оплюскващ за обяд мидена супа и салата с орехи, синьо сирене, ябълки и какво ли не още, докато изкарва пари, говорейки срещу несправедливостите по света.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Желанието е ненаситно, ако взема да те цитирам, Жак.

ЖАК: Ти какво искаш, като Диоген – в бъчви ли да живеем аналитиците?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Да, ако бяхте философи. Но не сте! Философията е начин на живот, както постоянно споменаваме. Тя е именно дело. Ето, Сократ.

Мл. РИЧАРД: Какво, Сократ?!

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Не си ли чел описанията на Авъл [Гелий] как Сократ се упражнява в издръжливост?

Мл. ЖАК: И все пак, прав е Жак, не може като Диоген в бъчви да живеем.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Ти, млади Жак, не си като Диоген, имаш си къща в Ри-Оранжи, добре си живееш от радикален атеизъм.

Мл. Жак: Пред Жан [Бирнбом] както потвърдих: „Да се научиш да живееш, това би трябвало да значи да се научиш да умираш, да си даваш сметка за абсолютната смъртност, без спасение, нито възкресение, нито изкупление – нито за теб, нито пък за друг. За да я приемеш. От Платон насетне това е старата философска повеля: да философстваш, значи да се научиш да умираш.“

СОКРАТ: Не си разбрал Платон, любезни ми, опасявам се!

Мл. Жак: Елен [Сиксу] ни наричаше с Младия Мишел и другите от поколението на 60-те „непоқваримите“.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Грешала е.

Мл. Жак: Да се учиш да живееш е винаги нарцистична работа.

СОКРАТ: Пак този „Аз“.

Жак: Азът винаги е в полето на Другия.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Сега се сещам и за може би умишлено запуснатата и най-вероятно целенасочено мазна коса на друг твой тълкувател, Жак.

Жак: Кой именно?!

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Кой, кой? Споменатият още в началото на разговора ни Славой [Жижек].

Жак: Славой? И какво той?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: И той е не по-малко шарлатанстващ от теб симпатяга (tavallinen mies), дете вика, че никога не можел да излее спермата си в устата на жена, която му прави фелацио.

Жак: Несъзнаваното е структурирано като език.

Чужденецът Така, така. Това е ясно. Левичарят Славой обаче разпускащ в 7-звездния хотел „Бурж ал Араб“ в Дубай...

СОКРАТ: Така ли прави?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Цялата работа ѝ е такава на тъй наречената „хайверна левица“, в същността си самодоволни мизантропи, ето и Ноам. Ето ти го и Удрик [Бек], друг уж комунист, говорещ срещу неолиберализма. Но неолиберализмът е тайно оръжие на уж-комунизма. Тоест на хората като им писне от неолибералите, доброволно да поканят уж-комунистите. От едната крайност – всичко частно, отново всичко ще е държавно. Тоест

пак частно. В ръцете на малка клика, на олигархия, както пише Джек [Лондон] в „Желязната пета“. Опитът за Голямо зануляване на Клаус [Шваб].

Жак: Желанието е ненаситно.

Чужденецът: Това е основна твоя теза. Щастие то е в това, което ти нямаш и там където ти не си. Там винаги е по-хубаво. Споменахме утопиите, ухрониите...

Жак: Така мислят младите души, нали, чужденецо, ако съм разбрал правилно патоса ти досежно прераждането?

Чужденецът: Като твоята душа, Жак, чието друго име е желание. Дай ти – я пура, я ликьор, я картина на Гюстав [Курбе], изобразяваща „произхода на света“, тоест изобразяваща липсващия фалос.

Жак: Фалосът не е фантазъм. Не е и обект, обаче е симулакрум. Защото фалосът е означаващото, означаващо, чиято функция в интерсубективната икономия на анализата може би повдига воала на функцията, която е изпълнявал в мистериите на древните. Фалосът като означаващо [la raison] на желанието...

Мл. Мишел: Ceci n'est pas une pipe.

Чужденецът: Нали, ей, хуй сплескан?

Мл. Мишел: Моля?

Сократ: Какво още?

Жак: Момент, момент. Как нарече, Младия Мишел, чужденецо, току-що?

Мл. Ричард: Пак приравняваш фалоса към корен квадратен от минус, Жак!

Чужденецът: Ами я картина на Гюстав, както казахме, я бившата жена на Жорж [Батай]. Но и яко кинти за съкратени сесии на трупа, Жак. А що книги си присвои, да не кажа *гени* [открадна], Жак, не е истина. А и си присвои романа на Маргьорит [Анзьо], с псевдоним Еме, която бе поставена под твое наблюдение, Жак, след като се бе опитала да убие знаменитата актриса Югет [Дюфло]. И до днес наследниците на Еме правят опити да възстановят ръкописите. Падаш си по костюми от необичайни кожи.

Жак: Човешки например. Имаше някой си богаташ, който се обличаше в мораво и визон, и всеки ден се веселеше бляскаво... И ще остане щастлив, бих казал.

Чужденецът: Лука 16:19. Фетишист ли си?

Жак: Ако имах камкордер, щях да те запиша как страстно го каза „Фетишист ли си?“. Неподражаемо луд си, страннико.

Чужденецът: Пък и почна да разпространяваш лоши слухове за Феликс [Гатари], като чу за „Анти-Едип“. Нарцисист ли си, Жак? Да не би да обладаваш Тъмната триада?

Жак: Изглежда, чужденецо, че става все по-недостижимо с теб да постигнем интересубективност, да се пресечем в точката на удоволствието.

Мл. Жак: Не можем да постигнем интересубективност, временее-не, синхронност на Аз-полюсите, вярно е.

Чужденецът Да се обединим, казвате, в „общо Ние активности“, така ли?

Мл. Жак: Да, късният Едмунд [Хусерл], както написа в „Кризата на европейските науки и трансценденталната феноменология“.

Чужденецът: Следователно така наречената интересубективност не е философия. Защото последното нещо, което е философията, е всеобщото съгласие.

Жак: Ти, чужденецо, според мен казваш, че си друг – било Платон, било Мартин [Хайдегер], защото те за теб са *ἀγαλλμα*, каквато концепция извежда Платон в „Пир“.

Чужденецът: Защото виждам нещо в тях, което не ми стига на мен ли, Жак?

Жак: Това, твоето, е разбираема фантазия.

Чужденецът: Погледнато от твоя, лаканианска гледна точка, да, аз съм един друг, аз наистина не съм себе си.

Жак: А и няма как да си. Защото още от Стадия на огледалото, познавайки себе си в образа си от отсреща, от огледалото, тоест изтъквайки себе си като гоблен, идентифицирайки се посредством другия, ти вече си се отчуждил от себе си.

Чужденецът: Остави го твоя Обект *a*, (*Objet petit a*), Жак. Като казвам, че съм бил Платон и Мартин, разбирам не това, че те са други, а, че аз съм бил „те“. Но това беше преди. Сега съм си аз. В момента представявам Тарко – в разрез със статията ти „Отвъд принципа на реалността“.

Жак. Реалността ти си я създаваш.

Чужденецът: Какво не разбра?! Чети Платон. Там всичко е описано. Препоръчах ти вече да гледаш филма „Аз – началото“. Пък и с теб, Жак, като бях Мартин, бяхме приятели, дори си ме прежеждал на френски.

Ричард: Не сте ми интересни с вашите огледала.

Сократ: Спектрофоб те нарекоха преди малко, драги приятелю.

Чужденецът: Той е.

Ричард: Отдавна се отрекох от Огледалото на Платон, тоест от Alegорията за пещерата. А така също от Огледалото на Жак [Лакан] с отражението на цветята и вазата.

Жак: Стана известно вече, мисля, Ричард [Рорти], че сме наясно с фобията ти към огледала. Но да не забравяме, че огледалният образ е каналът, по който трансфузията на *либидото* на тялото поема към обекта.

Мл. Мишел: В холандската живопис съществуваше традиция огледалата да изпълняват удвояваща функция; както отбелязах в „Думите и нещата“, повтаряха вече представеното в картината, но във вътрешността на едно нереално, модифицирано, стеснено, изкривено пространство.

Ричард: Отново приемам иронията ви, Млади Мишел, Жак, и продължавам да съм на мнение, че разговорът не трябва да спира.

Жак: Нека не спира, нека не спира.

Чужденецът: Не съм само аз, прераждал се неведнъж с живот във философията. И Имануел [Кант] се прероди като Лудвиг [Витгенщайн], а ти, Жак, беше Бенедикт [Спиноза].

Жак: Разкри ме.

Мл. Ричард е: Това е ирония към чужденеца, нали, Жак?

Жак: В никакъв случай.

Мл. РИЧАРД Е: Защо тогава се смееш?

ЖАК: Смешно ми е.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Да, ти, Жак [Лакан], сега настъпи моментът да ти кажа, че в миналия си живот беше Барух [Спиноза], затова и оптиката те интересува. По този повод си толкова увлечен от Барух, че чак си беше разлепил по стените илюстрации на неговата „Етика“.

ЖАК: Не Барух, а Бенедикт [Спиноза], чужденецо! От 22-годишен той си променя името, както знаеш. И твърди Бенедикт, че същността на човека е желанието. Това го твърди и Георг [Хегел], и Зигмунд [Фройд], и Жак [Лакан], тоест аз.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Добре, нека да не е Барух, а Бенедикт [Спиноза], който изтъква по великолепен начин: *Determinatio negatio est.*

Мл. МИШЕЛ: Определението е отрицание.

ЖАК: Аз значи.

СОКРАТ: Добре.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Чудесно е, че не съм от племето на намбикварите, та да не ми е разрешено да употребявам собствените имена, както ти, Млади Жак, се позовава на Клод [Леви-Строс] – относно намбикварите. Така и аз ще се позова на теб: Добре че не съм такъв един намбиквар.

Мл. ЖАК: Да, Клод-Леви го разказа пленително това за индианците Намбиквара – употребата на собственото име при тях е забранена.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: И ти го цитира в „За граматологията“. Е, аз сега ще те цитирам теб.

Мл. ЖАК: За пореден път казвам – войната на собствените имена следва идването на чужденеца.

РИЧАРД: И това не е изненадващо, да.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Ето, да вземем пак текста „Боя с петли на остров Бали“ на споменатия преди малко Клифърд [Гиърц]. Вижда се съвсем ясно, че е така, както и Клифърд го е показал, потвърждавайки тезата на Уилфрид [Селърс], която ти, Ричард, си извел в бележка към „Философията и огледалото на природата“ – те-

зата, че да бъдеш човек е въпрос на това „да бъдеш един от нас“, да попаднеш под обхвата на практически императиви от вида „Нека всички ние...“.

Жак: Значи, ти не си човек, чужденец, защото не си един от нас.

Мл. Ричард: По този критерий не е и философ.

Чужденецът: Прав си, че не съм един от вас.

Мл. Жак: Защото си повече от един.

Чужденецът: Именно, Млади Жак [Дерида]. Но и те, освен теб, не са философи.

Ричард: Кои? Ние?

Чужденецът: Да. Не сте философи, взето дори в техническия смисъл, за който се условихме оде.

Ричард: А какви сме?

Чужденецът: Софисти.

Мл. Мишел: Така ли? Защо го повтаряш?

Чужденецът: Но добре, добре – дори и да сте философи, Младият Рене [Генон], струва ми се, хубаво обърна внимание, че философията е само подготвително състояние към мъдростта. Понятието етимологически и го подсказва: „философия“ означава „любов към мъдростта“. Това е само движение към мъдростта или с други думи, стъпка съответстваща на низшите проявления на тази мъдрост.

Ричард: За пореден път се убеждавам, че не трябва да се отказвам от делението си за двата типа философи – систематични и назидаващи.

Мл. Мишел: И този тук... концептуален персонаж не се спря да ни назидава, Ричард.

Чужденецът: Σύστημα означава „дяло, съставено от части, съединение“. Значи и твоето разделение излиза, че е систематично. Следователно ти също си систематичен философ, Ричард, колкото и да риташ срещу епистемологията, „точното репрезентиране“, срещу привилегированото описание и „кореспондентния“ подход, срещу духа и езика като отразяващи природата най-сетне.

СОКРАТ: Най-сетне?

РИЧАРД: Да. Най сетне Ричард [Рорти], колкото и да искаш да изхвърляш от речта визуалните метафори, метафорите на отразяването и да счупиш Огледалото на Природата.

Мл. Жак: Аз категорично съм за идеографичното писмо.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Иконоборец беше в младите си години, известно ми е, Млади Жак [Дерида]. Така бяхте есхатологичните троцкистки философи – и ти, и Ричард [Рорти].

РИЧАРД: Говориш за „Троцки и дивите орхидеи“ ли? Интелектуалната ми биография?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Със сигурност. Но нали знаеш, Ричард, че счупването на огледало не е на добро?

Мл. Жак: Пак дофилософско наблюдение.

СОКРАТ: Така ли е?

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Но ако съм пропуснал нещо, твое задължение е, Млади Жак, да го допълниш. Или пък ако имаш наум по-друг някакъв начин да възхвалиш философията, хайде, нали и хълцането ти престана.

Мл. Жак: Аз всъщност бях радикален атеист. Но сега се научих да живея и повярвах в призраците.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Шокът ми беше, че ние, Сократе, сме като рибки в аквариум. Убеден съм вече. И то не от вчера.

СОКРАТ: И аз така мисля, чужденецо.

ЧУЖДЕНЕЦЪТ: Но какво е *киберност*? Знаете ли? *Киберността* е цел, която ни управлява. Но рядко тази цел е наша. Киберността като цяло е чужда. Аз съм чужденец, но не защото съм външен, ами обратното – защото все още не принадлежа на себе си, а на чуждата цел. Тоест аз съм доброволен роб, Етиен [Дьо Ла Боези], както смята, щом съм дошъл да встъпя в диалог с вас. Ще принадлежа на себе си, когато се освободя от чуждостта си и стана продуцент на *киберност*, на собствена *киберност*. Това засега е почти невъзможно. Ето аз съм тук, заедно с вас. И следователно съм чужденец. Все още.

Жак: Да.